

Analyse | Dinsdag 12 april 2022

Zorgsector ziet marges verdampen door hoge energiekosten

David Bolscher, Sectoranalist Healthcare, Transport & Logistiek David.Bolscher@nl.abnamro.com

Door de hoge gas- en elektriciteitsprijzen stijgen de energiekosten van de zorgsector dit jaar naar verwachting met 472 miljoen euro en volgend jaar zelfs met 740 miljoen euro ten opzichte van 2019. Als de tarieven voor geleverde zorg niet worden verhoogd, dreigen veel zorgaanbieders volgend jaar verlies te maken.

De gas- en elektriciteitsprijzen lijken het hele jaar hoog te blijven. De prijzen stegen vorig jaar al door krappe gasreserves. De Russische invasie in Oekraïne zorgt voor meer onzekerheid en een verdere stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen. ABN AMRO verwacht dat over heel 2022 en 2023 de gas- en elektriciteitsprijzen gemiddeld circa vijf keer zo hoog zijn als in 2019. Een aantal zorgaanbieders heeft een variabel energiecontract. Zij lopen nu al tegen enorme energiekosten aan en zien hun winst verdampen. Hierdoor kunnen ze minder investeren in personeel, vernieuwing en verduurzaming.

Gelukkig kopen de meeste zorgaanbieders gas en elektriciteit meerjarig in via een collectief. Intrakoop, de inkoopcoöperatie van de zorg, doet dit voor ruim de helft van de Nederlandse zorgsector. Hierbij hanteren zij een langetermijnstrategie: "In december hebben we alle benodigde energie voor het nieuwe jaar gespreid over de jaren ervoor ingekocht. Vervolgens berekent de energieleverancier voor het hele jaar een vast leveringstarief voor gas en elektriciteit voor de zorgaanbieders. Hierdoor komen zij niet voor onaangename verrassingen te staan gedurende het jaar", vertelt inkoper/productmanager energie David Hoorn.

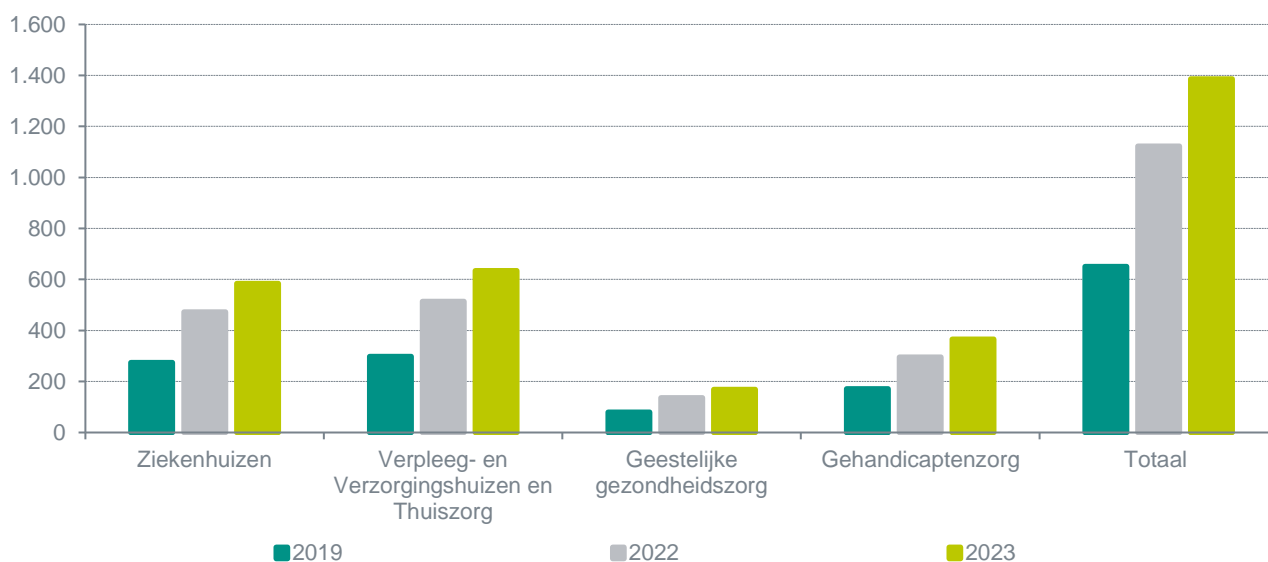
Hoge energiekosten

Voor zorgaanbieders die gas en elektriciteit door Intrakoop laten inkopen, valt de kostenstijging in 2022 nog enigszins mee in verhouding tot de stijging van de spotprijzen in de markt. Intrakoop heeft namelijk op eerdere momenten al een groot deel tegen lagere marktprijzen ingekocht voor 2022. Hierdoor liggen de energiekosten dit jaar slechts 25 procent hoger dan in 2019. Zorgaanbieders met een variabel contract krijgen daarentegen wel dit jaar te maken met een verviervoudiging van hun energiekosten. Ongeveer 10 procent van de zorgaanbieders heeft een variabel contract, blijkt uit gesprekken met zorgaanbieders.

De energiekosten van de zorgsector nemen in 2023 echter verder toe. Dan krijgen ook de zorgaanbieders die via Intrakoop inkopen te maken met forse prijsstijgingen, ondanks dat Intrakoop de afgelopen jaren al volume heeft ingekocht voor 2023. “We zullen voor het einde van het jaar nog een deel van onze energie moeten inkopen, en dat gaan zorgaanbieders volgend jaar terugzien in de leveringstarieven”, legt Hoorn uit.

De hoge gas- en elektriciteitsprijzen kosten de zorgsector dit jaar naar verwachting 472 miljoen euro extra ten opzichte van 2019, blijkt uit berekeningen van ABN AMRO. Hierdoor komen de totale energiekosten in 2022 uit op 1,1 miljard euro. In 2023 lopen de totale energiekosten zelfs op tot 1,4 miljard euro.

Explosieve stijging van energiekosten in de zorgsector (energiekosten in miljoenen euro's)

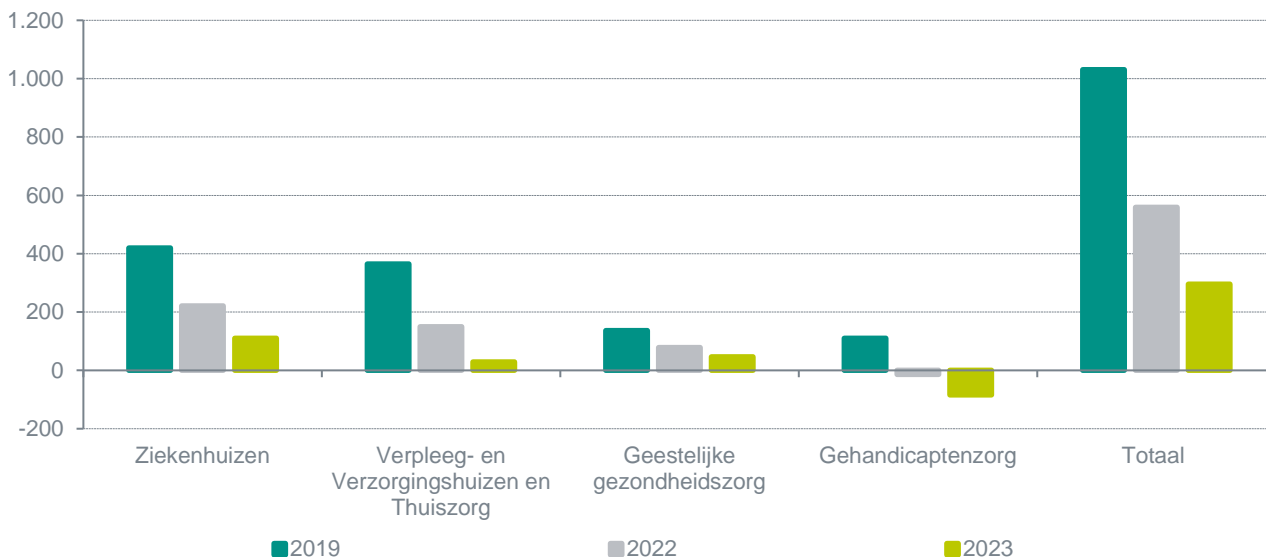
Bron: Intrakoop, CBS, ABN AMRO

Marges verdampen

Zorgaanbieders behalen doorgaans een laag rendement en daarom komt de stijging van de energiekosten hard aan. De zorgsector behaalde volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in 2019 een resultaat van 1 miljard euro, ofwel 1,53 procent van de totale omzet. Wanneer we de extra energiekosten in mindering brengen, komt het gemiddelde rendement van zorgaanbieders in 2023 uit op 0,44 procent. Een groot deel van de zorgaanbieders maakt dan verlies. Hierdoor komt de kwaliteit van de zorgverlening onder druk te staan.

Zorgaanbieders die actief zijn in de Gehandicaptenzorg en de Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT) lopen het grootste risico. Dit komt omdat zij de hoogste energiekosten ten opzichte van de omzet hebben. In de Gehandicaptenzorg bedroegen de energiekosten in 2019 namelijk 1,62 procent van de omzet en in de VVT 1,5 procent, blijkt uit de jaarverslagenanalyses over 2019 van Intrakoop. Bovendien was het rendement in de Gehandicaptenzorg in 2019 slechts 1 procent.

Stijging energiekosten drukt resultaat van zorgaanbieders (resultaat in miljoenen euro's)

Bron: Intrakoop, CBS, ABN AMRO

Zorgtarieven ontoereikend

Het is maar de vraag of zorgaanbieders in staat zijn om de extra kosten op te vangen. Hiervoor zijn ze afhankelijk van de hoogte van de budgetten voor zorg die op Prinsjesdag door de overheid worden bekendgemaakt. Op basis van het budget bepalen zorgverzekeraars en zorgkantoren de tarieven. Om ervoor te waken dat de kwaliteit van zorg achteruit gaat door de hoge gas- en elektriciteitsprijzen, moet dit gecompenseerd worden in de tarieven die zorgaanbieders ontvangen voor hun zorgverlening.

De stijging in energiekosten komt bovendien bovenop de stijgende kosten voor zorgpersoneel. De zorgsector kent een personeelstekort en hoog ziekteverzuim, waardoor zorgaanbieders genoodzaakt zijn om meer te investeren in personeel en extern personeel in te huren. Dit brengt de nodige kosten met zich mee. Vorige week [waarschuwde](#) ActiZ, de branchevereniging in de ouderenzorg, al dat de vergoeding vanuit de Wet langdurige zorg in 2022 achterblijft bij de stijgende zorgvraag.

Disclaimer

De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op door ABN AMRO betrouwbaar geachte gegevens en informatie. Noch ABN AMRO, noch functionarissen van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. De weergegeven opvattingen en prognoses houden niet meer in dan onze eigen visie en kunnen zonder nadere aankondiging worden gewijzigd. Het gebruik van tekst of cijfers uit deze publicatie is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Teksten zijn afgesloten op 11 april 2022